

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«Затверджую»

Ректор СНАУ

академік НААН України

В.І. Ладика

«26» 12 2019 р.

ХВОРОБИ ДРІБНИХ ТВАРИН

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки бакалаврів

спеціальності 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія та експертиза»

(Шифр дисципліни за ОПП ПП.24)

2019 рік

Розроблено та внесено: кафедрою вірусології, патанатомії та хвороб
птиці факультету ветеринарної медицини

Сумського національного аграрного університету

Розробники програми: Решетило О.І., к.вет.н., доцент, Зон Г.А., к.вет.н.,
професор

Рецензенти: Мироненко Ю.Г., головний лікар ветмедицини клініки
ветмедицини «ВетМир» м. Полтава, к.вет.н., доцент

Пономаренко В.П., к.вет.н., доцент кафедри акушерства та хірургії
Сумського НАУ

Обговорено:

На засіданні навчально-методичної ради факультету ветеринарної
медицини, «4» листопада 2019 р., протокол № 2

На засіданні методичної ради СНАУ,
«9» 12 2019 р., протокол № 3

Рекомендовано до затвердження за спеціальністю 212 «Ветеринарна
гігієна, санітарія та експертиза»

Вченою радою СНАУ «23» 12 2019 р., протокол № 6

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Хвороби дрібних тварин» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія та експертиза».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є дрібні тварини, їх анатомо-фізіологічні особливості, годівля, інфекційні, інвазійні, акушерсько-гінекологічні, хірургічні та внутрішні хвороби: етіологія, діагностика, лікування, профілактика.

Міждисциплінарні зв'язки:

№ п/п	Перелік дисциплін, які забезпечують вивчення даної дисципліни у межах програми	Період вивчення, курс/семестр	Кафедра
1	Фізіологія	1,2/2,3	Анатомії, нормальної та патологічної фізіології тварин
2	Клінічна діагностика	2,3/4,5	Терапії, фармакології, клінічної діагностики та хімії
3	Епізоотологія та інфекційні хвороби	3,4/6,7	Епізоотології та паразитології
4	Паразитологія та інвазійні хвороби	3,4/6,7	Епізоотології та паразитології

№ п/п	Перелік дисциплін, вивчення яких базується на знанні даної дисципліни у межах програми	Період вивчення, курс/семестр	Кафедра
1	Епізоотологія та інфекційні хвороби	3,4/6,7	Епізоотології та паразитології
2	Паразитологія та інвазійні хвороби	3,4/6,7	Епізоотології та паразитології

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістовних модулів:

1. Годівля, анатомія і фізіологія дрібних тварин.
2. Інфекційні та інвазійні хвороби дрібних тварин.
3. Акушерсько-гінекологічні, хірургічні та внутрішні хвороби дрібних тварин.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладення навчальної дисципліни хвороби дрібних тварин є вивчення біологічних особливостей, гігієни утримання, догляду і забезпечення дрібних тварин поживними речовинами та обмінною енергією, етіології хвороб, причин розповсюдження, методів лікування, профілактики і боротьби з ними.

Дисципліна надає студентам теоретичні та практичні навички з годівлі, сучасних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб дрібних тварин, що знадобляться у майбутній роботі.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчити породи собак і котів;
- знати нормативні вимоги щодо утримання та годівлі собак і котів, типи годівлі, дієтичні корми;
- знати клінічні та біохімічні показники крові та сечі собак і котів;
- вміти провести клінічне обстеження тварини;
- вивчити основні заразні і незаразні хвороби собак і котів, знати сучасні методи діагностики, лікування та профілактики хвороб дрібних тварин.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- значення дисципліни у формуванні світогляду лікаря ветеринарної медицини, породи собак та котів, нормативні вимоги щодо утримання та годівлі, анатомо-фізіологічні особливості собак та котів, клінічні та біохімічні показники крові, сечі собак і котів;

- основні інфекційні та інвазійні хвороби собак і котів: етіологію, діагностику, лікування, профілактику;

- статевий цикл у собак і кішок, фізіологію та патологію вагітності, патологію родів, післяродові захворювання; хвороби шкіри, рани, грижі, хвороби кісток та суглобів: етіологію, діагностику, лікування та профілактику.

вміти:

- підібрати корми при годівлі собак та котів, отримувати проби крові, виготовляти мазки крові та досліджувати їх, проводити клінічне обстеження тварин;

- підготувати тварину до вакцинації та користуватися схемами вакцинації собак і котів для профілактики інфекційних захворювань; приготувати препарат та провести мікроскопічну діагностику дерматофітозів; проводити копроовоскопічну діагностику гельмінтозів, мікроскопічну (мазків крові, нативною краплі крові) діагностику бабезіозу, дирофіляріозу та діагностику арахноентомозів;

- надати акушерську допомогу при нормальних та патологічних родах, провести кастрацію самців та самок, остеосинтез, освоїти діагностику сечокам'яної хвороби котів та надати першу допомогу при обтурації уретри.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин/5 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Годівля, анатомія і фізіологія дрібних тварин

Тема 1. Дрібні тварини, їх значення. Породи собак та котів. Правила техніки безпеки при роботі з дрібними тваринами.

Тема 2. Годівля собак та котів. Типи годівлі. Дієтичні корми для дрібних домашніх тварин, характеристика, застосування.

Тема 3. Клінічні та біохімічні показники крові, сечі собак та котів. Техніка відбору проб крові, отримання сироватки крові, виготовлення мазків крові, фарбування, дослідження.

Тема 4. Методи клінічного дослідження систем органів. Зовнішній огляд, анамнез, загальне клінічне обстеження, системне топографічне обстеження. Методи введення лікарських засобів дрібним тваринам.

Змістовний модуль 2. Інфекційні та інвазійні хвороби дрібних тварин

Тема 5. Хвороби собак вірусної етіології. Чума м'ясоїдних, парвовірусна інфекція, інфекційний гепатит, аденовіроз, коронавірусний ентерит, сказ, хвороба Ауескі: методи діагностики, лікування, профілактика. Ротавірусний ентерит собак. Герпесвірусна інфекція собак. Етіологія, епізоотологія, лікування, профілактика.

Тема 6. Хвороби собак бактеріальної етіології. Дерматомікози (мікроспорія, трихофітія, парша): методи діагностики, лікування, профілактика. Люмінесцентна та мікроскопічна діагностика дерматомікозів.

Лептоспіроз, туберкульоз: методи діагностики, лікування, профілактика. Засоби специфічної профілактики інфекційних захворювань собак. Схеми вакцинації. Стафілококова інфекція. Стрептококова інфекція. Бореліоз собак. Бордетельоз собак. Етіологія, епізоотологія, лікування, профілактика.

Тема 7. Хвороби котів вірусної етіології. Панлейкопенія, герпесвірусний ринотрахеїт, каліцивірусна інфекція, інфекційний перитоніт: методи діагностики, лікування, профілактика. Засоби специфічної профілактики. Схеми вакцинації. Люмінесцентна та мікроскопічна діагностика дерматомікозів. Інфекційний імунodefіцит, хламідіоз, криптококоз, гемобартонельоз котів. Визначення хвороби, етіологія, епізоотологія, лікування, профілактика.

Тема 8. Протозоози дрібних тварин. Бабезіоз, ізоспороз, токсоплазмоз, лейшманіоз: методи діагностики, диференційна діагностика. Лікування, профілактика та заходи боротьби.

Тема 9. Арахноентомози дрібних тварин. Демодекоз, саркоптоз, нотоєдроз, отодектоз, ентормози дрібних тварин: методи діагностики,

диференційна діагностика. Лікування, профілактика та заходи боротьби. Блохи, волосоїди, іксодові кліщі.

Тема 10. Гельмінтози дрібних тварин. Трематодози та цестодози. Нематодози.

Опісторхоз, аляріоз, ехінококоз, альвеококоз, дифілоботріоз, діпілідіоз: методи діагностики, лікування. Заходи боротьби та профілактика. Теніози собак. Мультицептоз. Визначення хвороби, етіологія, діагностика, лікування, профілактика. Аскаридатоzi, стронгілятози, дирофіляріоз дрібних тварин.

Змістовний модуль 3. Акушерсько-гінекологічні, хірургічні та внутрішні хвороби дрібних тварин

Тема 11. Анатомо-фізіологічні дані про статевий апарат самок і самців. Статевий цикл. В'язка і запліднення. Фізіологія вагітності. Фізіологія розмноження собак. Статевий цикл. Фізіологія розмноження кішок. Статевий цикл.

Тема 12. Патологія вагітності: етіологія, симптоми, діагностика, лікування. Патологія родів. Акушерська допомога. Правила надання акушерської допомоги. Набряк вагітних. Виворіт та випадіння піхви. Хибна вагітність. Аборт. Патологія родів. Сухі роди. Вузькість родових шляхів. Затримка посліду. Акушерська допомога. Правила надання акушерської допомоги. Кесарів розтин. Екстирпація матки. Кастрація самок та самців.

Тема 13. Післяродові захворювання. Гінекологічні захворювання. Хвороби молочної залози. Післяродовий ендометрит. Піометра. Пухлини молочної залози.

Тема 14. Переломи кісток. Етіологія, вибір методів лікування. Остеосинтез. Переломи кісток. Інтрамедулярний остеосинтез. Методи зовнішнього остеосинтезу. Хвороби шкіри. Рани. Грижі. Хвороби кісток та суглобів.

Тема 15. Внутрішні хвороби собак та котів. Сечокам'яна хвороба котів і собак. Етіологія, діагностика, лікування, профілактика.

Сечокам'яна хвороба котів. Сечокам'яна хвороба собак. Хвороби новонароджених. Етіологія, діагностика, терапія, профілактика. Хвороби очей. Етіологія, діагностика, терапія, профілактика. Хвороби вуха. Етіологія, діагностика, терапія, профілактика. Хвороби серцево - судинної системи. Етіологія, діагностика, терапія, профілактика. Хвороби органів дихання. Етіологія, діагностика, терапія, профілактика. Хвороби органів травлення. Етіологія, діагностика, терапія, профілактика. Хвороби органів сечової системи. Етіологія, діагностика, терапія, профілактика.

3. Рекомендована література

1. Борисевич В.Б., Борисевич Б.В. Заразные и незаразные болезни собак. Киев: Урожай, 2001. 435 с.
2. Богданова И.Б. Питание кошек и собак. Санкт-Петербург: Аквариум, 2002. 354 с.
3. Гаскелл Р.М., Беннет М. Справочник по инфекционным болезням собак и кошек. Санкт-Петербург: Аквариум, 2000. 222 с.
4. Карлсон Д.Д., Гиффин Д.М., Карлсон Л.Д. Домашний ветеринарный справочник для владельцев кошек. Санкт-Петербург: Центрполиграф, 2010. 573 с.
5. Мазуркевич А.Й. Болезни собак и кошек. Киев: Урожай, 1996. 428 с.
6. Ниманд Х.Г., Сутер П.Б. Болезни собак. Санкт-Петербург: Аквариум, 2011. 806 с.
7. Старченков С.В. Болезни мелких животных. Санкт-Петербург: Аквариум, 2005. 509 с.
8. Чандлер Э.А., Гаскелл К.Дж., Гаскелл Р.М. Болезни кошек. Санкт-Петербург: Аквариум, 2002. 687 с.

Інформаційні ресурси

1. Белов А.Д. Болезни собак: Справочник. 2000. 368 с. DOI <http://www.rulit.net/tag/biology/bolezni-sobak-spravochnik-download-free-170032.html>

2. Бергхоф П. К. Мелкие домашние животные. *Болезни и лечение*. 2010. 224 с. DOI: <http://do.gendocs.ru/docs/index-363020.html>
3. Дубровина Е.В. Кожные болезни кошек. 2006. 245 с. DOI: <http://vet-online.wwstudio.net/practics/Details/5>
4. Старченков С. В. Болезни мелких животных. *Диагностика. Лечение. Профилактика*. 2007. 509 с. DOI: <http://mirknig.com/2011/10/08/bolezni-melkih-zhivotnyh-diagnostika-lechenie-profilaktika.html>.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання

- для заліку – тестовий контроль, захист ЛПЗ.

Решетило Олександр Іванович

Зон Григорій Анатолійович

ХВОРОБИ ДРІБНИХ ТВАРИН

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки бакалаврів

спеціальності 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія та експертиза»

(Шифр дисципліни за ОПП ПП.24)

Суми, РВВ, Сумський національний аграрний університет, вул.
Герасима Кондратьєва, 160

Підписано до друку: _____ 2019 р. Формат А5: Гарнітура Times New Roman

Тираж: 20 примірників

Замовлення

Ум. друк. арк. 0,45